

Navodila slovenskih škofov v času epidemije COVID-19 (navodila stopijo v veljavo v petek, 16. oktobra 2020)

Ob upoštevanju državnih predpisov in seznanitvi pristojnih državnih ustanov ter z namenom preprečitve širjenja epidemije COVID-19 in ohranitve zdravja vernikov slovenski škofje ordinariji sprejemamo naslednja navodila:¹

I. Navodila za župnije iz statističnih regij, ki so z vladnim odlokom glede zajezitve epidemije Covid-19 označene rdeče

1. Svete maše z ljudstvom so do nadaljnega odpovedane. Dovoljene so zasebne maše duhovnika brez vernikov.

2. Dovoljena je individualna duhovna oskrba vernikov.

- Zaradi izrednih razmer lahko verniki, ki se ne morejo udeležiti svete maše, prejmejo sveto obhajilo izven obreda svete maše (prim. rimski obrednik *Sveto obhajilo in češčenje evharistične skrivnosti izven maše*, Ljubljana 1975).
- Duhovniki lahko določijo in pravočasno oznanijo posamezne ure (še posebej ob nedeljah), ko lahko vernikom (posameznikom in družinam) podelijo sveto obhajilo in blagoslov, verniki pa lahko darujejo za potrebe Cerkve in prejmejo oznanila.
- Udeležba pri individualni duhovni oskrbi je dovoljena samo zdravim vernikom, ki nimajo simptomov okužbe dihal, ne kašljajo in nimajo povišane telesne temperature.
- Vsak, ki vstopi v cerkev, je sam odgovoren za zaščito pred morebitno okužbo, tako kot to velja za vstopanje v druge javne prostore.
- Ob vstopu v prostor si mora vsak razkužiti roke, nadeti zaščitno masko in ohranjati dva metra medosebne razdalje (to ne velja za družine in člane istega gospodinjstva).
- Priporoča se, da imajo vsi duhovniki in verniki na telefonu nameščeno aplikacijo #Ostanizdrav.
- Če je mogoče, naj verniki zapustijo cerkev pri drugem izhodu oz. vhodu.

¹ Škofje ordinariji sprejemajo naslednja navodila, ki veljajo od 16. oktobra 2020 do preklica, skladno z ustavno zagotovljenimi človekovimi pravicami in temeljnimi svoboščinami do individualnega in kolektivnega vidika svobode veroizpovedi, *Zakonikom cerkvenega prava* (kann. 455, § 1–2; 381; 391, § 1 ZCP), Direktorijem za pastoralno službo škofov *Apostolorum successores* (čl. 31 in 64), v okviru avtonomije ustavno zagotovljene svobode veroizpovedi, ob upoštevanju državnih predpisov in predhodni seznanitvi pristojnih državnih ustanov, ter da bi preprečili širjenje epidemije COVID-19 in ohranili zdravje vernikov in slovenskega prebivalstva. Navodila so dopolnjena na osnovi pozitivnega mnenja in pripomb NIJZ ter predpisov vlade Republike Slovenije. Upoštevajo Odlok o spremembah Odloka o začasni splošni omejitvi oziroma prepovedi zbiranja ljudi v Republiki Sloveniji ter prepovedi prometa posameznih vrst blaga in izdelkov v času zbiranja ljudi (Uradni list RS, št. 143/20), oziroma so skladna z 39. členom Zakona o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo in 49/20), ki določa, da Vlada Republike Slovenije lahko prepove oziroma omeji gibanje prebivalstva na okuženih ali neposredno ogroženih območjih in prepove zbiranje ljudi po šolah, kinodvoranah, javnih lokalih in drugih javnih mestih, dokler ne preneha nevarnost širjenja nalezljive bolezni. Upoštevajo tudi 5. člen *Zakona o javnih zbiranjih* (Uradni list RS, št. 64/11), ki ne velja za verske obrede v zgradbah oziroma prostorih, ki so določeni za opravljanje verske dejavnosti, in javnih prostorih, ki sestavljajo celoto z zemljiščem, na katerem stoji zgradba, določena za opravljanje verske dejavnosti, in stališče Ustavnega sodišča Republike Slovenije iz odločbe o oceni ustavnosti zakona o popisu prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 22/02, tč. 18–19), da obvezujoča opredelitev posameznika o veroizpovedi (tj. vodenje obvezujoče evidence prisotnih pri sveti maši) predstavlja poseg v pravico iz drugega odstavka 41. člena Ustave Republike Slovenije.

3. Cerkve naj bodo odprte za osebno molitev vernikov. Naenkrat je lahko v cerkvi največ deset vernikov, ki upoštevajo določila za preprečevanje epidemije.
4. Spovedovanje v spovednicah je dovoljeno samo, če je nameščena ustrezna zaščita med spovedancem in spovednikom (npr. PVC-folija) in zagotovljena razdalja 1,5 metra ter se spovednico redno prezračuje in čisti.
5. Krsti, poroke, prva sveta obhajila, birme in druge župnijske slovesnosti so preloženi na čas, ko se bo epidemiološko stanje izboljšalo oz. ko bo preklican vladni odlok.
6. Cerkveni pogrebi so dovoljeni z upoštevanjem državnih navodil.
7. Kateheza (verouk) se za vse razrede do nadaljnjega izvaja na daljavo. Kateheti po navodilih *Slovenskega katehetskega urada* pripravijo snov za pouk osnovnošolske kateheze (verouka) po spletu. Župnik spremlja in tedensko preverja potek kateheze na daljavo.
8. Vsa župnijska srečanja (duhovne vaje, zakonske skupine idr.) se izvajajo na daljavo.

II. Navodila za župnije iz statističnih regij, ki so z vladnim odlokom glede zajezitve Covid-19 označene oranžno

1. Sveta maša

Do nadaljnjega vse svete maše potekajo z največ deset verniki. V število deset so vključeni verniki in duhovnik. Prednost pri udeležbi imajo tisti, ki so darovali za mašni namen.

1. Pri svetih mašah z omejenim številom vernikov so vsi dolžni upoštevati naslednja navodila:
 - a) Svete maše so lahko samo v cerkvah ali kapelah, izjemoma v drugih prostorih.
 - b) Udeležba pri svetih mašah je dovoljena samo zdravim vernikom, ki nimajo simptomov okužbe dihal, ne kašljajo in nimajo povišane telesne temperature.
 - c) Vsak, ki vstopi v sakralni prostor (cerkev, kapelo, dvorano, kjer poteka bogoslužje itd.), je sam odgovoren za zaščito pred morebitno okužbo, tako kot to velja za vstopanje v druge javne prostore.
 - d) Ob vstopu v prostor si mora vsak razkužiti roke, nadeti zaščitno masko in ohranjati dva metra medosebne razdalje (to ne velja za družine in člane istega gospodinjstva).
 - e) Priporoča se, da imajo vsi duhovniki in verniki na telefonu nameščeno aplikacijo #Ostanizdrav.
 - f) Verniki morajo udeležbo pri sveti maši predhodno najaviti duhovniku (npr. po telefonu, e-pošti, spletnem obrazcu itd.).
 - g) Vsi prisotni morajo pri vstopu v cerkev oddati svojo telefonsko številko. Duhovnik hrani telefonske številke 30 dni in jih na zahtevo izroči pristojnim državnim ustanovam (NIJZ, policija).

SLOVENSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA

- h) Vsi prisotni (udeleženci in duhovnik) morajo ves čas obreda nositi maske, vzdrževati medosebno fizično razdaljo vsaj dva metra in pri prihodu ter odhodu razkužiti roke.
 - i) Med duhovnikom in verniki naj bo med sveto mašo razdalja vsaj tri metre (razen pri svetem obhajilu).
 - j) Med sveto mašo ni zborovskega in ljudskega petja. Izjemoma lahko pri sveti maši sodeluje organist.
 - k) Duhovnik ima med sveto mašo pokrite ciborije s hostijami za vernike.
 - l) Rokovanje ob pozdravu miru se opusti.
 - m) Vernikom je dovoljeno deliti sveto obhajilo samo na roko. Delivec obhajila pri obhajanju nosi masko. Pred obhajilom in po njem si mora razkužiti roke.
 - n) Darove za cerkev verniki oddajo v za to določen nabiralnik (košaro).
2. Po sveti maši je cerkev treba obvezno temeljito prezračiti.
 3. Cerkve naj bodo odprte za osebno molitev vernikov. Naenkrat je lahko v cerkvi največ deset vernikov, ki upoštevajo določila za preprečevanje epidemije.

2. Sveti krsti, poroke, sveta obhajila, birme, spovedovanje ter cerkveni pogrebi

1. Do nadaljnjega so dovoljeni samo sveti krsti (izven svete maše), poroke in cerkveni pogrebi v zasebnem krogu do deset oseb (vključno z duhovnikom). Pri tem veljajo enaka navodila kot za obhajanje svetih maš.
2. Podelitev zakramentov prvega svetega obhajila in svete birme je prestavljena na čas, ko bodo zdravstvene razmere to dopuščale oz. ko bo preklican vladni odlok.
3. Spovedovanje v spovednicah je dovoljeno samo, če je nameščena ustrezna zaščita med spovedancem in spovednikom (npr. PVC-folija) in zagotovljena razdalja 1,5 metra ter se spovednico redno prezračuje in čisti.

3. Kateheza (verouk), javne pobožnosti, pastoralna in župnijska srečanja, oratoriji, župnijske slovesnosti, karitativne ustanove in duhovni seminarji

Do preklica je v župnijah, ki so v oranžnih statističnih regijah, dovoljeno izvajanje kateheze (verouka) v skladu z državnimi pravili za osnovne šole.

1. Dovoljeno je izvajanje kateheze (verouka) do vključno petega razreda osnovne šole. Za ostale razrede se kateheza izvaja na daljavo. Kateheti po navodilih *Slovenskega katehetskega urada* pripravijo snov za pouk osnovnošolske kateheze (verouka) po spletu. Župnik spremlja in tedensko preverja potek kateheze na daljavo.
2. Pastoralna in župnijska srečanja do deset oseb so dovoljena pod pogojem, da udeleženci ves čas nosijo zaščitne maske, ohranjajo varnostno razdaljo dva metra in imajo nameščeno aplikacijo #Ostanizdrav.
3. Do nadaljnjega so preklicana vsa dovoljenja za izvedbo duhovnih seminarjev in predavanj, ki jih izvajajo škofje, duhovniki, redovnice ali redovniki in laiki iz Slovenije ali tujine.
4. Do nadaljnjega pogostitve ob verskih oz. pastoralnih dogodkih niso dovoljene.
5. Karitativne ustanove delujejo v skladu z navodili, ki jih izdajo njihova vodstva, ob upoštevanju državnih predpisov.

III. Splošna določila, ki veljajo za vse župnije v Sloveniji (v oranžnih in rdečih statističnih regijah)

1. Škofje vsem vernikom, ki se ob nedeljah ne morejo udeležiti svetih maš, podeljujejo odvezo od nedeljske dolžnosti (prim. ZCP, kan. 1245).
2. Verniki, ki se ne bodo udeležili nedeljske svete maše, naj le-to spremljajo po medijih, prejmejo duhovno obhajilo, posvetijo čas molitvi, branju Božje besede ali dobrim delom (prim. ZCP, kan. 1248, § 2). Kjer je mogoče, se lahko udeležijo svete maše med tednom.
3. Blagoslovljena voda ob vstopu v cerkev ali kapelo mora biti umaknjena. Verniki naj se pri vstopu v cerkev spoštljivo pokrižajo in pokleknejo. Duhovnikom priporočamo, da pokrižanje z blagoslovljeno vodo nadomestijo z obredom nedeljskega blagoslova vode in kropljenjem vernikov od oltarja (prim. Rimski misal, str. 923).
4. Ko verniki prihajajo v sakralni prostor za bogoslužje ali za zasebno molitev in odhajajo iz njega, naj upoštevajo medosebno razdaljo.
5. Med sveto mašo ali drugim bogoslužjem zadrževanje v zakristiji ni dovoljeno več kot eni osebi.
6. Duhovnik, ki je prehlajen, ima vročino oziroma kaže druge simptome bolezni, ne sme maševati z udeležbo vernikov in voditi drugih obredov.
7. Duhovniki naj ne prenašajo svetih maš po spletu. V veljavi ostanejo obstoječi prenosi svetih maš po televiziji (TV Exodus, TV Slovenija itd.) radiu (Radio Ognjišče, Radio Slovenija itd.) in spletu, ki so namenjeni starejšim in bolnim ter tistim, ki se ne morejo udeležiti svete maše v cerkvi. Župniki pa lahko po elektronskih medijih nagovorijo svoje vernike, z njimi molijo in jih spodbujajo, da bodo čas preizkušnje lažje preživeli.
8. Na praznik vseh svetih, 1. novembra, in spomina na verne rajne, 2. novembra, letos na pokopališčih in v cerkvah niso dovoljena bogoslužja ali blagoslovi z udeležbo vernikov. Prav tako ni dovoljena organizirana molitev vernikov. Duhovnik naj sam blagoslovi pokopališče pri pokopališki kapeli oz. pri vhodu in povabi vernike, da v domačem krogu molijo za rajne (npr. rožni venec).
9. Do nadaljnjega je pri bogoslužju prepovedano sodelovanje cerkvenih pevskih zborov in ostalih glasbenih skupin. Prav tako so prepovedane pevske vaje.
10. Spovedovanje v spovednicah je dovoljeno samo, če je nameščena ustrezna zaščita med spovedancem in spovednikom (npr. PVC-folija) in zagotovljena razdalja 1,5 metra ter se spovednico redno prezračuje in čisti. Spovedanec si pred vstopom v spovednico razkuži roke in vanjo vstopa z masko. Spovedovanje po telefonu in po spletu je izrecno prepovedano, saj ni zagotovljena tajnost. Duhovniki in verniki so to normo dolžni spoštovati. Redna oblika spovedovanja je osebna spoved.
11. Obhajanje bolniškega maziljenja je dovoljeno ob upoštevanju, da sta duhovnik in bolnik ustrezno zaščiteni. Bolniški duhovniki in duhovniki, ki oskrbujejo domove za ostarele ter druge podobne ustanove, morajo upoštevati navodila omenjenih ustanov za preprečevanje okužb in od njih pridobiti ustrezno zaščitno opremo. Duhovnik med obiskom bolnika na domu nosi masko in si razkuži roke pred obiskom in po njem. Obiski bolnikov za prve petke so dovoljeni.

IV. Vabilo k molitvi (velja za vse statistične regije Slovenije)

1. Škofje vabijo vse vernike, duhovnike, redovnice, redovnike ter katoliška laiška gibanja, naj okrepijo molitev za zdravje, bolnike, zdravstvene delavce in blagoslov našega naroda ter konec pandemije.

Sprejeti ukrepi veljajo do preklica. Če bo prišlo do poslabšanja zdravstvenega stanja in zaostrovanja državnih navodil, bo vsak škof ordinarij za svojo škofijo sprejel dodatne omejitve na področju verskega oziroma bogoslužnega življenja župnij.

Duhovnike in druge pastoralne delavce lepo prosimo, da navodila objavijo na župnijskih spletnih straneh in socialnih omrežjih ter v krajši obliki na oglasnih deskah. Dodatne informacije so objavljene na spletni strani SŠK na povezavi: <https://katoliska-cerkev.si>.

Navodila stopijo v veljavo v petek, 16. oktobra 2020. S tem navodilom prenehajo veljati *Navodila slovenskih škofov v slovenskih cerkvah v času krepitve epidemije COVID-19*,² ki so bila v veljavi od 21. julija 2020.

Msgr. Stanislav Zore, ljubljanski nadškof metropolit in predsednik SŠK
Msgr. Alojzij Cvikl, mariborski nadškof metropolit in podpredsednik SŠK
Msgr. dr. Jurij Bizjak, koprski škof
Msgr. dr. Peter Štumpf, murskosoboški škof
Msgr. Andrej Glavan, novomeški škof
Gospod Rok Metličar, škofijski upravitelj Škofije Celje

Za dodatne informacije in pojasnila se lahko obrnete na: info@rkc.si

² Prim. <https://katoliska-cerkev.si/navodila-slovenskih-skofov-v-slovenskih-cerkvah-v-casu-krepitve-epidemije-covid-19-stanje-21-julij-2020>